

2. Narráció

Tételezzük fel, hogy Mr. Keating az iskolában maradhatott, mert olyan szerződése volt, aminek felbontása jogi bonyodalmakkal járt volna, s nagyon előnytelen lett volna mindkét fél számára! De az öngyilkos fiú esete után egy hónappal vezetőségi gyűlésre hívják, ahol „joga és lehetősége van megvédeni pedagógiai elveit”, válaszolni a kérdésekre.

3. Egész csoportos improvizáció, ahol Keatinget három-négy diák is játszhatja

A vezetőségi ülés **szimulációja** következik, ahol jelen vannak:

- igazgató (*szerepét a tanár játssza*)
- két igazgatóhelyettes
- tanárok
- néhány szülő
- az iskola fő szponzorai
- jeles régi diákok

Az ülés végén sommásan hangozzanak el a tanácsok: Mit nem szabad Keatingnek tennie? Mit kell másképp csinálnia? Mi az, amitől mindenképp tartózkodjon?

4. Narráció

A megbeszélésen elhangzottak szerint – az esetleges év végi elbocsátást kilátásba helyezve – Mr. Keatingnek ad még egy esélyt a vezetőség. (Ne felejtjük el, hogy Keating fő támogatói régi tanárai, akik jelenleg az iskola vezetői, azt se, hogy félév van, és mindenképpen jó lenne a tanévet befejezni!)

Egy hónappal később egy reggel a diákok a fenti ablakból meglátják, hogy Keating bőröndjével együtt távozik az iskolából.

5. Kiscsoportos jelenet: Mutassunk be olyan konfliktushelyzetet Keating és

- a tanártársai,
- a szülők,
- a tanítványai között,

amelynek az lehet a vége, hogy a tanár végül is önként elhagyja az iskolát!

6. Visszatekintés²⁴

Hogy képzeled el a 40 éves Keating életét, szakmai pályafutását (*pl. interjú Keatinggel egy szakmai lapban, tévériport*)?

„Drámapedagógia-történet”

Trencsényi László rovata

Már a régi görögök is...

Kallós Ede, a XX. századelő jeles művelődéstörténész-szakírója az ókori Hellásról írt könyvében – egykori források alapján, de „mai” szavakkal, kifejezésekkel – egy képzeletbeli görög gyerek, bizonyos Utisz életútját követi-rekonstruálja születésétől haláláig.

Utisz iskoláskorából származik a következő részlet:

„Időnként – röviddel valamely nagyobb ünnep előtt – megjelent az iskolában egy-egy nagyúr. A fiúknak, amikor megkérdezték, hogy kicsoda ez a bácsi, kit oly nagy hajlongással fogad a tanító úr (a grammatisztész bácsi), azt mondták, hogy ez khorégosz, vagyis az, aki a közelgő ünnep alkalmával szereplő ének- és tánckar főszerelését magára vállalta. Ez a feladat igen nagy kötelességgel járt. Most azért jött ez az úr az iskolába, hogy kiválassza azokat a fiúkat, akik alkalmasak a karban való részvételre, s hogy azután megtudván az illetőtől szüleiknek címét, ezekkel érintkezésbe lépjen, s egy kis napidijért felfogadja a fiúkat énekesnek, táncosnak. Nagyszerű mulatság lehetett a kisfiúk számára a színpadon, fényes ruhában táncolni, énekelni!”

²⁴ Köszönet Horváth Évának, aki türelemmel és szigorral segít hozzá, hogy a dolgok formát nyerjenek! (V. É.)

Nos, a neveléstörténeti írások hallgatnak erről a jelenségről (nem tartozik úgymond a szigorúan vett neveléstörténet – intézmény- és elmélet-történet – tárgykörébe). A színháztörténet pedig miért foglalkozna pedagógiai értelmezésekkel.

Én megkockázatom az álláspontot: nem egyszerűen a gyerekstatiszta mint olcsó munkaerő megszerzése állt a khorégosz/ok rendszeres látogatása mögött! Feltételezem, hogy ez a szereplés az ünnepi színpadon – a színházszerető, s a színháznak nagy fontosságot tulajdonító görögök számára – rendszerbe szerveződő része volt a nevelésnek. (Mondhatnánk: iskolázásnak, ha nem tudnánk, hogy maga az iskolázás is jóval árnyaltabb volt, mint a modern iskola világa, a múzsai és a testi nevelés összefonódását különböző, „nyitott” szintereken gyakorolta az ógörög világ.)

Jó, nem volt ez „drámapedagógia” a szó mai értelmében. De cselekvő színi nevelés igen!

Ebben az értelemben mégiscsak érdemes a klasszikus görög ókort számon tartani e téren is a „nagy elődök” között. Amíg további forrásokat nem találunk, képzeletünkben mégiscsak rekonstruálhatjuk a színpadon (s az „előadás” előtti időszakban) történeteket. A görög szellemiség ismeretében bizonyára nem egyszerűen előadásra-idomítás volt ez a folyamat, hanem a test és lélek harmóniájára törő nevelés.

A színpadiasság aspektusai

Torda Márta

2004. január 23-25. között rendezte meg a British Council Budapesten, a Merlin Színházban A színpadiasság aspektusai című workshopot.

Az előadók mellett a résztvevőknek két feltételnek kellett megfelelni: legyen egy angol nyelvű színjátszó csapat, akikkel dolgozunk és olvassuk el egy darabot a munka megkezdése előtt. Ez a dráma *Frank McGuinness* *Someone Who Will Watch Over Me* című darabja.

Első este a British Council megnyitója után megnéztük a darabot, melyet a *Madhouse* nevű színészcsapat (John Fenner, Matt Devere és Mike Kelly) adott elő, majd a British Council igazgatója, *Jim McGrath* adott fogadást és köszöntött minden jelenlévőt, akik Magyarország különböző városaiból (Budapest, Debrecen, Győr, Kecskemét, Pécs, Szeged) és külföldről (Macedónia, Románia és Szlovákia) érkeztek.

Másnap az első szekciót a három színész vezette. Beszélgettünk arról, hogy miért, hogyan választották ezt a darabot, hogyan készültek fel rá, hogy miért nem választottak rendezőt, majd következtek a gyakorlatok: felvenni a ritmust, mozgásos gyakorlatok, hogyan gyakoroljuk a monológtanulást, majd az egyik szereplő (Mike Kelly) beült a *forró székbe*, ahol az általa játszott amerikai karaktert kérdeztük. Izgalmas percek voltak ezek, nekünk is, de neki is, mivel mi mindannyian már „jól” ismertük a darabot, volt elgondolásunk a figuráról és előző este láttuk is őt szerepben.

Upor László *Hostage of the language* szekciójában bemutatta nekünk, hogy leszünk rabokká, hogy kerülünk bele a darab csapdájába mind a közös nyelv, az angol, mind a közös szituáció, a bebörtönözöttség érzése miatt. Különösen érdekes volt, ahogy láttuk: ezen darab esetében nem konfliktusokkal vagy azok egymás utáni felépítésével van dolgunk, hanem az apró „játék- és túlélés elemek” összeadódásával egy, az egész művet öszszefogó drámai ívvé.

Szilágyi Szabolcs (*Verbal approaches triggered*) egy adott szöveggel való munka új aspektusát mutatta be, majd gyakoroltatta velünk. Ez a koncepció, ahol egyes szavak által kiváltott hatást vizsgáltunk, számomra kicsit távolinak tűnt – hozzá kell tennem, én inkább „kicsikkel”, 12-14 évesekkel dolgozom, és ebben az esetben az ilyen jellegű megközelítés, főleg angolul, nekünk nem lenne könnyű. Egyetemistákkal, főiskolásokkal biztos sokkal jobban működik, egyértelműen hozzájárulhat a mű elemzéséhez, az abban rejlő értékek megértéséhez és mélyítéséhez.

A következő szekciót Daniela Bacova, majd utána Vanda Balasiu vezette. Mindkét alkalommal az élményszerzésen, a kipróbáláson, a megtapasztaláson volt a hangsúly – pl. milyen „élményt” jelent, ha kezünk-lábunk bilincsen van, hogyan lehet szabadulni egy adott helyzetből, például akkor, ha egy „rabot” 6-8 börtönőr vesz körül. Ezek a gyakorlatok nem „csak” a színészi szempontra helyeztek hangsúlyt, hanem már a nyelvtanulási helyzetről is szóltak.